

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

P 1 9 1 A 1 0 3 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

2019. május 29., szerda / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz két értékelőlap is mellékelve van.

A nem művészi szöveget tartalmazó perforált lapot a jelölt ki is tépheti.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapon!

A feladatlap 24 feladatot tartalmaz, és összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük a lehetséges pontszámot is.

A megoldásokat írja olvashatóan, a nyelvtani és a helyesírási szabályoknak megfelelően, írott betűvel az erre kijelölt helyre! Csak golyóstollat vagy töltőtollat használhat. A feleletválasztós feladatoknál – ha a feladat utasítása nem kívánja másképp – csak egy betűjelet karikázzon be! Az esetleges rossz megoldást húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a zavaros javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 3 üres.

Melléklet az 1. feladatlaphoz

FELEDHETETLEN SPORTPILLANATOK

A kardvívás koronázatlan királya

Közeleg a római olimpia. A vívószövetségben azon tanakodnak, kit indítsanak a sok tehetséges fiatal közül. Az öreg rókával már nem nagyon számolnak. Ám a többszörös olimpiai bajnok, aki ekkor már ötvenéves, javaslattal áll elő: hajlandó minden titánnal megívni az ötkarikás indulás jogáért. Gerevich Aladár (1910–1991) a rá jellemző higgadtsággal, játékosággal minden fiatal kihívóját megveri, és kiharcolja az olimpiai kerettagságot. Hogy aztán Rómában hetedszer is olimpiai bajnokká avassák.

1. Ekkor már fantasztikus pálya áll a kardvívólegenda mögött. Szintén olimpikon vívó édesapja miskolci vívóiskolájában kezd ismerkedni a sportág alapjaival, s mivel tehetsége gyorsan megmutatkozik, éles szemű szülője a sportág pápájához, a magyar fővárosban dolgozó olasz Italo Santelli (1866–1945) mesterhez küldi. A tréner hamar rájön, hogy csiszolatlan gyémánt került keze alá, akiből hatalmas kardvívó válhat. Nem tévedett.

2. Aladár édesapja az 1928-as amszterdami olimpián párbajtőrívásban indul, négy év múlva fia átveszi tőle a stafétabotot: bekerül a fantasztikus magyar kardvívó-válogatottba. Az 1931-es bécsi Európa-bajnokságon már tagja a győztes kardcsapatnak, majd később Los Angelesben az aranyérmes válogatottnak is. Gerevich Aladár fúrge, könnyed, fineszes stílusával nemcsak meggyőzi idősebb csapattársait, de ettől kezdve a nemzeti csapat kihagyhatatlan tagjává válik. S hogy miért? „Mindent tud, maga a megtestesült élő technika!” – jellemzi őt Schenker Zoltán (1880–1966), olimpiai bajnok (1912) kardvívó.

3. Los Angelesbe tartva, a hajóúton megismerkedik Bogen-Bogáti Ernával (1906–2002), a női törvívó-válogatott tehetségével. A sudár szőke lány azonnal leveszi a lábáról a snájdig, fekete hajú fiatalembert. Talán a szerelem az oka, ma már nem tudjuk, de az egyébként is rendkívül tehetséges Erna lesz az első magyar vívónő, aki érmet nyer olimpián; a nyugati parton fekvő városban bronzérmet akasztanak a nyakába a női törvívás egyéni számában. Az éremhalmozás is családi vonás a házaspárnál, akárcsak a kitartás: a törvívóklasszis még 46 évesen is szerez egy elsőséget a magyar bajnokságon.

4. Erna férje is termeli szépen az aranyakat, az egyébként is parádés magyar kardvívás állócsillaga lesz, minden világeseményről legalább egy arannyal tér haza. S hogy milyen sokoldalú tehetség Gerevich Aladár, arra bizonyosság, hogy nemcsak kardban, hanem törvívásban is sikereket ér el, magyar bajnok lesz, 1935-ben megnyeri a budapesti főiskolai világbajnokságot. De a világháború közbeszól: elmarad az 1940-re és 1944-re írt ötkarikás játék is, ami – mint később kiderül – komoly sikerektől fosztja meg a legendás bajnokot. Merthogy a háborút követő első olimpián, Londonban (1948) két aranyéremmel lesz gazdagabb (abban, hogy szárnyal, minden bizonnyal közrejátszik az is, hogy az olimpia alatt születik meg második fia). Egy évvel a melbourne-i olimpia előtt, feleségéhez hasonlóan kitartással 45 évesen avatják világbajnokká Londonban.

5. Így érünk el a következő olimpiáig, amelyet ugyancsak az örök városban rendeznek. Gerevich 50 évesen vívja ki a kerettagságot, hogy aztán egy újabb arannyal gazdagítsa kollekciónak. Hét olimpiai bajnoki címe mellé a római ötkarikás játékokon még begyűjt egy ezüst- és két bronzérmet. Páratlan éremkollekcióval rendelkezik: az olimpiai érmeken kívül világ- és Európa-bajnokságokon, valamint a magyar bajnokságokon összesen 63 érmet szerzett, közülük 47 aranyérem. Ilyen életmű után az a legkevesebb, hogy a korábbi Nemzeti Sportcsarnok Budapesten 2010 óta Gerevich Aladár nevét viseli.

(A www.latkep.hu nyomán)

Üres oldal

Figyelmesen olvassa el a mellékelt szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat!

1. Mi a szöveg fő szándéka? Karikázza be a legmegfelelőbb válasz előtti betűjelet!

- A Hogy bemutassa a római olimpia történetét.
- B Hogy bemutassa a magyar sport feledhetetlen pillanatait.
- C Hogy bemutassa a magyar sport egyik legfeledhetlenebb alakját.
- D Hogy felhívja a figyelmet a sport fontosságára.

(1 pont)

2. Melyik stílusréteg jegyei vannak túlsúlyban a mellékelt szövegben? Húzza alá a megfelelőt!

társalgási   publicisztikai   tudományos-szakmai

(1 pont)

3. Melyik stílusjegy *nem jellemző* a szövegre? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

- A meggyőzésre törekvés
- B közérdekű téma választása
- C személytelenség
- D közérthetőség

(1 pont)

4. Egészítse ki értelemszerűen a mondatot, majd válaszoljon a kérdésre!

A szöveg szerzője _____ időben írja le az eseményeket.

Milyen hatást kelt ez az olvasóban? Fogalmazza meg válaszát egy mondatban!

(2 pont)

5. Ki a kardvívás koronázatlan királya, és miért nevezik így?

A koronázatlan király: _____

Indoklás: _____

(2 pont)

6. Értelmezze a szöveg következő szerkezeteit!

az öreg rókával már nem számolnak (bevezető szöveg)

---

a magyar kardvívás állócsillaga (4. rész)

(2 pont)

7. Írja ki azt a mondatrészletet, amelyből a következő ismereteket kapjuk!

Az edző meglátta a fiúban a hihetetlen, ígéretes tehetséget. (1. rész)

A fiú folytatja apja sportpályafutását. (2. rész)

Gerevich Aladár a hajón rögtön beleszeret Ernába. (3. rész)

(3 pont)

8. Melyik városokat jelöli az alábbi két szerkezet?

a nyugati parton fekvő város (3. rész) _____

az örök város (5. rész) _____

(2 pont)

9. Igazak (I) vagy hamisak (H) a következő állítások? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

- Gerevich Aladár a sportág leghíresebb edzőjénél tanult Olaszországban. I H
Első érmét az amszterdami olimpián nyerte. I H
Szerelme a női törvívó-válogatott közkedvelt tagja volt. I H
Magyarország fővárosában fontos sportlétesítményt neveztek el róla. I H

(4 pont)

10. Mit jelent a *snájdig* jelző Gerevich stílusára vonatkozóan (2. rész)? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

- A kellemes, kecses
B jóvágású, biztos fellépésű
C erőnléti, sportos
D kényeskedő, válogatós

(1 pont)

11. Keresse meg a 4. részben a következő értelmezéseknek megfelelő szót!

nagyszerű, kiemelkedő, bravúros _____

feldobott állapotban nagyszerűen teljesít _____

(2 pont)

12. Egészítse ki a 4. rész alapján a táblázat hiányzó adatait a mondatok közti viszonyokra vonatkozóan!

Mondatok	Viszony	A viszonyt jelölő kötőszó
A 2. és a 3. között		de
A 3. és a 4. között	magyarázó	

(2 pont)

13. Írja be a táblázatba a megfelelő válaszokat!

A szó	A szóban érvényesülő mássalhangzótörvény
kiharcolja	
hetedszer	
válogatottnak	

(3 pont)

14. Bontsa elemeire az alábbi szót!

T = szótő, K = képző, J = jel, R = rag

kerettag s á g o t

(2 pont)

15. Az előző feladat szavának előtagjából képezzen egy igét, majd egészítse ki ennek megfelelő igekötős alakjával a következő mondatot!

Az előző órán a gyerekek _____ a tankönyvben az összes új ismeretet.

(1 pont)

16. Írja ki a bevezető szöveg első két mondatából az igéket, majd karikázza be a rájuk vonatkozó két helyes állítás betűjelét!

-
- A Két ige alanyi, egy ige tárgyas ragozású.
  - B Mindhárom ige harmadik személyű.
  - C Az igék közül két ige ikes.
  - D Egy ige kijelentő módban, egy feltételes módban, egy pedig felszólító módban van.
  - E Mindhárom ige képzett szó.

(3 pont)

17. Írja ki az 5. rész utolsó mondatából az összetett szóval kifejezett köznevet!

_____

(1 pont)

18. Alkosson egy új összetett szót a 17. feladatban kiírt szó utótagjával, és egészítse ki vele az alábbi mondatot!

A _____ készült pulóverbe gyorsan beleizzadunk, én a pamut alapanyagúakat jobban szeretem.

(1 pont)

19. Írja be a táblázatba az utasításnak megfelelő adatokat az alábbi mondat alapján!
A törvívóklasszis még 46 évesen is szerez egy elsőséget a magyar bajnokságon.

Szó	Szófaja	Mondatrész értéke
	főnév	tárgy
	ige	
magyar		minőségjelző

(4 pont)

20. Alakítsa át a következő mondatokat az utasításnak megfelelően!

Az olimpián legalább két ezüstérmes begyűjt.

felszólító mondat:

Mindenkivel kedves és előzékeny volt.

tagadó mondat:

(3 pont)

21. Karikázza be a következő mondatra vonatkozó két helytelen állítás betűjelét!

Ma már nem tudjuk, hogy mi volt az igazi oka a kiváló szereplésnek.

- A Összetett mondat, két tagmondatból áll.
- B Van főmondata és mellékmondata.
- C Nincs se utalószó, se kötőszó benne.
- D Tartalma szerint kérdő mondat.

(2 pont)

22. Egészítse ki a szöveget a szavak hiányzó toldalékával!

Minden sportágnak szüksége van legendák_____, a Bajnokok Ligájában az egyik 1999-ben született. Ez az év ugyanis egy egészen különleges döntő_____ ajándékozta meg a sportszerető világot. Igazi klasszikus párosítás_____ lehettünk tanúi: a Bayern München és a Manchester United csapata játszott egymással a barcelonai Neu Camp stadionban.

(A <http://www.samsungsport.hu/egyeb-sportok/20140210/> nyomán)

(3 pont)

P 1 9 1 A 1 0 3 1 1 1 1

Üres oldal

Üres oldal